

АКЦИСКИ ПЛАН

Миксот на политики и мерки претставен во Акцискиот план 2024-2025 е резултат на усогласувањена постојните политики, мерки и инструменти, достапните проценки за нивната ефикасност, постојната законска рамка и јавните буџетски ограничувања и проекции. Опсегот на мерките и инструментите за исполнување на целите и визијата е флексибилен, и не стриктно фокусиран на предложените мерки и инструменти во тековниот Акциски план. Тие се отворени за понатамошно подобрување и модификација врз основа на тековните околности, фазата на развој, капацитетите и обезбедените финансии, најдобрите практики, вклучително и вертикалните аспекти засновани на придонесот на ЕДП, даден во Прилог 1 од Стратегијата за паметна специјализација на Република Северна Македонија 2024-2027 (во понатамошниот текст како С3-МК). Поради постојните институционални и правни ограничувања, како и воспоставените практики и начин на размислување, првиот период на имплементација на С3-МК ќе го отвори патот од генерички пристап на јавната политика кон пристап за паметна специјализација .

Општите и посебните цели, мерките, активностите и показателите на Акцискиот план 2024-2025 се дизајнирани според постојните структури за спроведување, координација и следење.

Сетот мерки за спроведување, вклучително и за зазеленување и дигитализација на компаниите, предложени во Акцискиот план, имаат јасни секторски специфични приоритети и обезбедуваат рамка за ефикасно користење на фондовите за истражување и иновации. Мерките треба да ја поттикнат соработката меѓу академскиот и бизнис секторот како основа за дифузија на знаење, нови вештини и трансформациски патокази кон производи и услуги со повисока додадена вредност конкурентни на пазарот.

Делот од Акцискиот план кој се однесува на обезбедување континуиран дијалог ја промовира структурата на добро владеење како предуслов за успешна имплементација со постигнување целосна транзиција кон имплементација на политиката на С3-МК до 2025 година .

Некои од долунаведените мерки може да се комбинираат или спојат во процесот на дизајнирање инструменти за да се избегне преклопување и фрагментација.

Предложениот микс на политики, дизајниран за сеопфатно справување со предизвиците со општи и посебни цели, треба да се постигне во повеќе од две години, заедно со следење на имплементацијата и евалуација на постигнатите резултати и постигнатиот напредок. Предложениот микс на политики и мерки ја следи ориентацијата на ЕУ и потребата за зелена транзиција на економијата и општеството со силна и сеопфатна употреба на дигитални решенија како за економијата така и за општеството во целост. Меѓутоа, треба да биде прилагоден на македонските најитни потреби од една страна и економски и развојен потенцијал со критична маса на надлежности од друга страна.

Акциски план

Акциски план за периодот 2024-2025 година за спроведување на Стратегијата за паметна специјализација на Република Северна Македонија 2024 -2027 година

ОПШТА ЦЕЛ 1: СОЗДАВАЊЕ ОСНОВИ ЗА НАУЧНА ИЗВОНРЕДНОСТ							
Мерка	Активности	Водечки орган Други органи	Почетен датум (квартал)	Планиран датум на извршување (квартал)	Проценка на потребните средства (2024-2025) во евра	Извор на финансирање	Показател на резултат (поврзан со мерката/активноста)
Посебна цел 1.1.: Подобрување на човечките ресурси за истражување и развој							
M1. Зајакнување на човечките капацитети за научно истражувачка дејност	A1. Доделување на стипендии за докторски студии во СЗ домените	МОН, МЕ	2024 година	2025 година	300.000	Буџет	# на дипломирани доктори на науки во СЗ домените
Посебна цел 1.2.: Подобрување на истражувачката инфраструктура							
M2. Зајакнување на инфраструктурните капацитети за научно истражувачка дејност	A2. Финансирање за основање или надградба на лаборатории во универзитетски и истражувачки институции (УИИ) и инфраструктура за теренски експерименти и испитувања	МОН, МЕ	2024 година	2025 година	2.000.000	Буџет	# на лаборатории кои нудат нови услуги за компаниите; # на универзитети и истражувачки организации способни за верификација, валидација и демонстрација на нови производи и технологии; # на компании кои користат лаборатории; # развиен и објавен лабораториски патоказ

	A3. Мапирање на лаборатории и услуги кои им се нудат на компаниите	МОН	2024 година	2025 година	tbc	донатори	Изработена и објавена студија во која се мапираат лабораториите со нивните капацитети и услугите кои ги нудат
Посебна цел 1.3.: Подобрување на применетите истражувачки активности за зелена и дигитална трансформација							
M3. Подобрување на истражувачките активности за зелена и дигитална трансформација	A4. Финансирање на истражувања поврзани со С3 домени со фокус на зелена и дигитална транзиција,	МОН	2025 година		200.000	буџет	# на спроведени истражувачки проекти и дисеминирани наоди; Трошоци за истражување и развој во јавниот сектор
	A5. Финансирање на објавување трудови во научни списанија со импакт фактор/ учество на меѓународни научни конференции/ организирање на научни собири во областите од С3 домените	МОН	2024	2025	300.000	буџет	# на меѓународни научни ко-публикации # на учества на конференции # на организирани научни собири
Посебна цел 1.4.: Зголемување на академската интернационализација							
M4. Зголемување на академската интернационализација	A6. Развој на програми за заеднички и двојни дипломи	МОН	2024 година	2025 година	tbc	Буџет	# развиени програми
	A7. Членство во меѓународни професионални организации и истражувачки инфраструктури во согласност со Хоризонт Европа	МОН	2025 година	2026 година	100.000	Буџет	# субјекти стануваат членови во меѓународни професионални организации /истражувачка инфраструктура

Посебна цел 1.5.: Усогласување на релевантните регулативи во согласност со Стратегијата за паметна специјализација

М5. Реформи на политиките во високото образование, науката и истражувањето	А8. Изменување на подзаконските акти за високото образование /нови национални програми за високо образование	Национален совет за високо образование и истражувачки и научни дејности, МОН	2024 година	2025 година	tbc	Буџет	Донесени измени на подзаконски акти Донесени нови Национални програми за високо образование
	А9. Изменување на подзаконски акти за наука и истражување /нова Национална програма за научно-истражувачка дејност /нова Национална програма за финансирање на високото образование	Национален совет за високо образование и истражувачки и научни дејности, МОН	2024 година	2025 година	tbc	Буџет	Донесени измени на подзаконски акти Донесена нова Национална програма за научноистражувачка дејност /нова Национална програма за финансирање на високото образование
М6. Реформа на политиката во правата на интелектуална сопственост за да се стимулира трансферот на знаење и технологија	А10. Усогласување на правната рамка за правата на интелектуална сопственост за да се поттикнат иновациите, да се зголеми валоризацијата на знаењето и да се заштитат инвестициите во нови производи	ДЗИС, МЕ	2024 година	2025 година	tbc	Буџет	Донесена нова стратегија за ПИС Изменет закон # РСТ патентни апликации
М7. Отворање канцеларии за подготовка и имплементација на проекти на универзитетите	А11. Воспоставување/зајакнување на канцеларии за спроведување на проекти во универзитетите	Сите високообразовни установи,	2024 година	2025 година	tbc	Самофинансирање	# на воспоставени канцеларии за спроведување на проекти на универзитетите Развиени, одобрени и имплементирани # проектни предлози

ОПШТА ЦЕЛ 2: ПОДОБРУВАЊЕ НА ЕКОСИСТЕМОТ ЗА ИНОВАЦИИ

Поседна цел 2.1.: Развивање на институционална инфраструктура и платформи за иновации, знаење и трансфер на технологија

Мерка	Активности	Водечки орган Други органи	Почетен датум (квартал)	Планиран датум на извршување (квартал)	Проценка на потребните средства (2024-2025) во евра	Извор на финансирање	Показател на резултат (поврзан со мерката/активноста)
М8. Анализа и подготовка за основање на иновативни центри/ технолошки центри / Центри за извонредност (CoE) / ТТО	А12. ТоР за спроведување на Физибилити студијата за мапирање на капацитетите и подготвеноста на институциите со изготвени критериуми	МОН, МЕ ФИТР	2024 година	2025 година	tbc	Државен буџет/ помош од донатори	Изработен ТоР Изработено мапирање на капацитети
М9. Основање на иновативни центри/ технолошки центри / Центри за извонредност (CoE) / NTTO	А13. Грантови за формирање центри за поддршка на СЗ домените, согласно наодите од студијата.	КЗПВРМ, МОН, МЕ, АППРМ,	2025 година	2026 година	400.000	Државен буџет/ помош од донатори	Создадени # иновативни центри
М10. Финансирање за основање и/или работење на Научно-технолошки парк	А14. Подготовка на ТоР за спроведување на физибилити студијата на НТП	КЗПВРМ МОН ФИТР	2025 година	2026 година	Оперативни трошоци	Државен буџет/помош од донатори	Подготвени ТоР и објавен повик за набавка
	А15. Спроведување на физибилити студија за воспоставување на НТП	КЗПВРМ, МОН, МЕ, ФИТР, МФ	2025 година	2026 година	500.000	Државен буџет / помош од донатори	Испорачана физибилити студија за воспоставување на СТП

Поседна цел 2.2.: Подобрување на истражувањето, развојот и иновациите во МСП во соработка со академските институции

Мерка	Активности	Водечки орган Други органи	Почетен датум	Планиран датум на	Проценка на потребните	Извор на финансирање	Показател на резултат (поврзан со

			(квартал)	извршување (квартал)	средства (2024-2025) во евра		мерката/активноста)
M11. Финансирање на мали и средни претпријатија во истражување, развој и иновации (ИРИ)	A16. Ваучери за иновации за мали и средни претпријатија за купување услуги од надворешни даватели на знаење за подобрување или иновација на производи или процеси	ФИТР, АППРМ МЕ	2024 година	2025 година	tbc	Државен буџет/ помош од донатори	Поддршка од владата на бизнис ИРИ # фирми кои користат ваучер за воведување нови деловни практики, маркетинг, процесни или организациски иновации, # нови иновативни компании
M12. Комерцијализација на грантови за иновации / грантови/заеми/надоместување на трошоците за развој на сопствени производи/блиску до пазарните иновации/	A17. Спроведување на повици за доделување кофинансирани грантови за комерцијализација на иновациите	ФИТР	2024	2025	tbc	Државниот буџет	20% зголемување на бројот на доделени проекти и 20% зголемување на износот на вкупната инвестиција во С3 приоритетните домени релевантни за портфолиото ФИТР 2023
	A18. Спроведување проценка на влијанието на поддршката обезбедена според оваа мерка ажурирана	ФИТР	2024 година	2024 година	Вклучено во буџетот на договорот за услуги за „Зазеленување на деловните капацитети“.	ИПА	Спроведена е проценка на влијанието
	A19. Ревидирање на законската рамка за спроведување на комерцијализација на иновативни грантови	ФИТР, МОН	2024 година	2025 година	Вклучено во буџетот на договорот за услуги за „зазеленување на деловните	ИПА	Донесен нов Закон за иновацииска дејност Изменет подзаконски акт за комерцијализација за грантови за иновации

					капацитети“.		
	A20. Грантови за соработка академија бизнис во истражување, развој и иновации	ФИТР, АППРМ, МЕ	2024 година	2025 година	tbc	Државен буџет/ помош од донатори	# Соработка за истражување и развој меѓу универзити и индустрија
	A21. Субвенционирани заеми и гаранција за заеми за зрели мали и средни претпријатија во подоцнежните фази од циклусот на иновации	МБПР	2024 година	2025 година	tbc	Буџет	#Издадени заеми и гаранции за заеми

Посебна цел 2.3.: Поддршка на развојот на иновативни старт-ап компании

Мерка	Активности	Водечки орган Други органи	Почетен датум (квартал)	Планиран датум на извршување (квартал)	Проценка на потребните средства (2024-2025) во евра	Извор на финансирање	Показател на резултат (поврзан со мерката/активноста)
M13. Грантови за старт-апи	A22. Доделување кофинансирани грантови за старт-ап и спин-оф за иновативни проекти	ФИТР	2024	2025	tbc	Државниот буџет	20% зголемување на бројот на доделени проекти и 20% зголемување на износот на вкупната инвестиција во СЗ домените релевантни за портфолиото ФИТР 2023

	A23. Спроведување на проценка на влијанието на поддршката за кофинансирани грантови за старт-ап и спин-оф за иновативни проекти	ФИТР	2024 година	2024 година	Вклучено во буџетот на договорот за услуги за „Зазеленување на деловните капацитети“.	ИПА	Спроведена проценка на влијанието
	A24. Ревидирање на правната рамка за имплементација на грантови за старт-апи	ФИТР, МОН	2024 година	2025 година	Вклучено во буџетот на договорот за услуги за „Зазеленување на деловните капацитети“.	ИПА	Донесен нов Закон за иновациска дејност Изменет подзаконски акт за грантови за старт-апи
M14. Услуги за предзабрзување (pre acceleration) и забрзување (acceleration)	A25. Дизајн на ревидирана мерка за поддршка за воведување на услуги за пред-забрзување и забрзување	ФИТР, КЗПВРМ, МФ, МЕ	2024 година	2025 година	Оперативни трошоци	Државен буџет / помош од донатори	Дизајниран и усвоен подзаконски акт за давање услуги за предзабрзување и забрзување
M15. Зазеленување на бизниси	A26. Воспоставен и оперативен проект за „Зазеленување на бизниси“ (Greening Business Facility).	ФИТР	2024 година	2026 година	2.000.000	ИПА	Правна и институционална поставеност за спроведување на ИПА III директен грант за ФИТР за „Зазеленување на деловните капацитети“
M16. Пристап до ризичен капитал	A27. Дизајн на нова мерка за поддршка за воведување шеми за ко-инвестиција	ФИТР, КЗПВРМ, МФ, МЕ	2024 година	2025 година	30.000	Донаторска помош	Изготвен и усвоен подзаконски акт за обезбедување средства преку шема за со-инвестиција
	A28. Пилотирање на мерката	ФИТР	2025 година	2025 година	500.000	Државниот буџет	Доделена прва коинвестиција/и

M17. Создавање поволен екосистем за работа на бизнис ангели	A29. програми и мерки за развој и промоција на бизнис ангели и ризичен капитал	ME	2024 година	2025	200.000	Проект на ЕУ „Корпоративна општествена одговорност и бизнис ангели: Движечка сила за развој на приватниот сектор Corporate Social Responsibility and Business Angels: Driving force for private sector development	Развиени програми и мерки

Посебна цел 2.4.: Прилагодување на националното законодавство за поддршка на истражување, развој и иновации во компаниите

Мерка	Активности	Водечки орган Други органи	Почетен датум (квартал)	Планиран датум на извршување (квартал)	Проценка на потребните средства (2024-2025) во евра	Извор на финансирање	Показател на резултат (поврзан со мерката/активноста)
M18. Техничка помош за повици од ЕУ	A30. Обезбедување на техничка помош за корисниците на ФИТР да аплицираат на повици на програмите на Унијата кои ја надополнуваат инвестицијата направена од ФИТР	ФИТР	2024 година	2025	150.000	Државен буџет / помош од донатори	мин. 15 корисници на ФИТР поднесуваат апликации за финансирање од ЕУ 2024-2025

Посебна цел 2.5.: Подигнување на свеста и јавната поддршка за иновациите на СЗ

Мерка	Активности	Водечки орган	Почетен	Планиран	Проценка на	Извор на	Показател на резултат

		Други органи	датум (квартал)	датум на извршување (квартал)	потребните средства (2024-2025) во евра	финансирање	(поврзан со мерката/активноста)
M19. Годишна награда за најдобра СЗ иновативна компанија	A31. Организација на годишен настан за доделување на „Награда за најдобра СЗ иновативна компанија “	ФИТР	2024 година	2025	20.000	Државниот буџет	Настанот за награда за најдобра СЗ иновативна компанија организиран во 2024 и 2025 година
M20. Промоција на можностите за финансирање од ЕУ за националните субјекти	A32. Обезбедување основни информации и контакти за постоечките можности за финансирање од ЕУ програмите	ФИТР, МОН, Сите високообразовни установи, ЈНУ, институции на ЕУ	во тек	во тек	Оперативни трошоци на ФИТР	Државниот буџет	За 20% зголемен број на поднесени апликации од МК во програми на ЕУ
M21. Веб портал како платформа за СЗ	A33. Развој на платформа за обезбедување информации за СЗ	МОН ФИТР МЕ	2024 година	2025 година	tbc	Буџет/донатор	Функционална веб-платформа

ОПШТА ЦЕЛ 3: ПОДОБРУВАЊЕ НА КОНКУРЕНТНОСТА И ЗАЗЕЛЕНУВАЊЕТО (ОДРЖЛИВОСТ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА) НА БИЗНИС СЕКТОРОТ

Посебна цел 3.1.: Подобрување на продуктивноста и ефикасноста на компаниите во С3 домени врз основа на зелена и дигитална трансформација

Мерка	Активности	Водечки орган Други органи	Почетен датум (квартал)	Планиран датум на извршување (квартал)	Проценка на потребните средства (2024-2025) во евра	Извор на финансирање	Показател на резултат (поврзан со мерката/активноста)
M22. Подобен пристап до напредни услуги за поддршка и развој на бизнисот	A34. Обезбедени колаборативни шеми за ваучери за техничка помош кои овозможуваат зголемена иновација на МСП: Ваучери за деловна советодавна услуга за зелена транзиција (на пр. нула отпад во производствените процеси, мерење и намалување на емисиите на стакленички гасови, имплементација на концепти за циркуларна економија и/или известување за услуги за практики на ESG итн.) Ваучери за деловна советодавна услуга за	АППРМ, МЕ, ФИТР	2024 година	2025 година	1.000.000	Буџет	Број на фирми кои користат техничка помош за иновации/зелена/дигитална транзиција Број на фирми кои вовеле стандарди и сертификати вклучувајќи CE ознака, еколошки (ISO 14001), управување со енергија (ISO50001), еко-етикетирање

	дигитална транзиција Ваучери за сертификација на меѓународни стандарди Ваучери за примена на нови деловни модели (на пр. примена на принципите 5P на Lean Six Sigma итн.)						
M23. Зголемување на вкупниот обем на инвестиции преку подобрување на пристапот до финансии - заеми/ кофинансирање за зелени и дигитални инвестиции	A35. Кредити за зелена и дигитална транзиција преку МБПР	МБПР	2024 година	2025 година	tbc	Државен буџет/ помош од донатори	Број на фирми кои инвестираат во енергетски ефикасни објекти и опрема и дигитални решенија; Вредност на инвестицијата (јавно и приватно со потпора);
	A36. Поддршка на фирмите кои инвестираат во проширување И&Р&И заснована на зелена и дигитална трансформација преку Законот за финансиска поддршка на инвестициите	КЗПВРМ АСИПИ, ДТИРЗ	2024 година	2025 година	tbc	Државен буџет	Процент на поддржани фирми кои ја зголемуваат продуктивноста; Број на фирми кои спроведуваат концепти за циркуларна економија; Број на фирми кои користат алтернативен извор на енергија.

M24. Поддршка на интернационализацијата	A37. Развивање и спроведување програма за подготвеност за извоз за СЗ домени	АППРМ, МЕ, АСИПИ, КОМОРИ, Тематски платформи за истражување и иновации (ТИИП)	2024 година	2025 година	500.000	Државен буџет/ донатори	Број на фирми кои учествуваат во програмата за извозна подготвеност Број на фирми нови извозници
	A38. Развивање и спроведување програма за поддршка на фирмите за вклучување во глобални ланци на вредности GVC во рамки на приоритетните области	ДТИРЗ, МЕ АППРМ, АСИПИ	2024 година	2025 година	400.000	Државен буџет/ помош од донатори	Број на фирми вклучени во програмата

ОПШТА ЦЕЛ 4: РАЗВИВАЊЕ НА ЧОВЕЧКИ КАПИТАЛ И ВЕШТИНИ ЗА ИНОВАЦИИ, ЗЕЛЕНА И ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЈА

Посебна цел 4.1.: Подобрување на релевантноста на академските програми за С3 домени

Мерка	Активности	Водечки орган Други органи	Почетен датум (квартал)	Планиран датум на извршување (квартал)	Проценка на потребните средства (2024-2025) во евра	Извор на финансирање	Показател на резултат (поврзан со мерката/активноста)
M25. Воведување на мултидисциплинарни програми	A39. Развивање и промовирање нови или ажурирани наставни програми за високо образование за мултидисциплинарни програми кои ги задоволуваат потребите на приватниот сектор	МОН, Национален совет за високо образование и научно истражувачка дејност	2025 година	2026 година	tbc	Буџет	# на нови мултидисциплинарни или приспособени/ажурирани програми # на дипломирани студенти во мултидисциплинарни програми
M26. Зголемување на практичната содржина и фокус на одржливост и дигитализација во постоечките академски програми и во програмите на средните училишта	A40. Развој на нови наставни програми за високо образование, стручно образование и обука и доживотно учење со вклучување на експерти од приватниот сектор	МОН, Национален совет за високо образование и научно истражувачка дејност, Биро за развој на образование, ЈУ Центар за образование на возрасни,	2025 година	2026 година	tbc	Буџет	# на нови или ажурирани курикулуми за високо образование, стручно образование и обука и доживотно учење

Посебна цел 4.2.: Подобрување на вештините и знаењето на вработените во СЗ компаниите и фармите							
M27. Специјализирани обуки за развој на вештини	A41. Обуки за компании за трендови во индустријата	МЕ, АППРМ, МИОА, СОО центри МЗШВ	2024 година	2025 година		Државен буџет/ помош од донатори	# на курсеви # на посетители
	A42. Обуки за бизнис/финансиски менаџмент	МФ НБРМ МТСП МБПР	2024 година	2025 година		Државен буџет/ помош од донатори	# на курсеви # на посетители
	A43. Курсеви за напредна дигитална писменост	МИОА, МЕ, АППРМ, ДИХ	2024 година	2025 година		Државен буџет/ помош од донатори	# на курсеви # на посетители
	A44. Курсеви за зелена транзиција, одржлива економија, циркуларна економија	МЕ, АППРМ МЖСПП	2024 година	2025 година		Државен буџет/ помош од донатори	# на курсеви # на посетители
M28. Програма за практикантска работа	A45. Програма за практикантска работа на млади луѓе кои завршуваат студии или неодамна дипломирале за да го поминат своето стажирање во странство	МОН	2024 година	2025 година		донатори	# реализирана пракса

ОПШТА ЦЕЛ 5: ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЈА НА ОПШТЕСТВОТО И БИЗНИСИТЕ

Посебна цел 5.1.: Поддршка на иновациите преку дигитализација во јавниот домен

Мерка	Активности	Водечки орган Други органи	Почетен датум (квартал)	Планиран датум на извршување (квартал)	Проценка на потребните средства (2024-2025) во евра	Извор на финансирање	Показател на резултат (поврзан со мерката/активноста)
М29. Подобен пристап за дигитални услуги за компаниите за истражување, развој и иновации	А46. Развивање на база за отворени податоци - open data - за разни услуги и потенцијална можност за соработка на универзитетите со бизнисот	МИОА, МОН, Сите високообразовни установи, Комори, Национален совет за високо образование и научно истражувачка дејност	2025 година		tbc	Државен буџет/помош од донатории	Промовирани дигитални јавни услуги за стимулирање на иновациите
М30. Правна реформа за дигитализација	А47. Анализа на потребните политички реформи за стимулирање и овозможување дигитална трансформација (е потпис, е фактура, е трговија, сајбер безбедност)	МИОА	2024 година		tbc	Државен буџет/помош од донатории	

Посебна цел 5.2. : Поддршка на дигитализацијата на компаниите преку ИКТ алатки и практики

M31. Дигитална трансформација на компаниите	A48. Грантови за кофинансирање за наменски/приспособен и дигитални решенија на компании/фарми кои не се ИКТ а кои воведуваат напредни/иновативни дигитални решенија кон високо ниво на автоматизација и дигитализација на процесите	МЕ, ФИТР, АППРМ МИОА	2024 година	2025	400.000	Државен буџет/помош од донатории	# на компании/фарми кои достигнуваат висок дигитален интензитет
	A49. Кофинансирање создавање на центри за дигитални иновации кои ги поддржуваат компаниите и јавниот сектор во двојната транзиција	МИОА, МЕ ФИТР	2025	2026	tbc	Државен буџет/помош од донатории	Развиени се # дигитални услуги и решенија # од компании поддржани
	A50. Воспоставување дијалог за вештачката интелигенција и придобивките за растот на компаниите	МИОА ФИТР	2024	2025	tbc	Државен буџет/помош од донатории	# концепт за вештачка интелигенција
	A51. Промоција и поддршка за учество во програмата Дигитална Европа	МИОА	2024	2025	tbc	Државен буџет/	# на настани за подигање на свеста # на корисници на програмата

ОПШТА ЦЕЛ 6 (ВКРСТЕНА ЦЕЛ): ОБЕЗБЕДУВАЊЕ КОНТИНУИРАН ДИЈАЛОГ ЗА С3 И ДОБРО ВЛАДЕЕЊЕ

Посебна цел 6.1.: Воспоставување на структура на управување со С3

Мерка	Активности	Водечки орган Други органи	Почетен датум (квартал)	Планиран датум на извршување (квартал)	Проценка на потребните средства (2024-2025) во евра	Извор на финансирање	Показател на резултат (поврзан со мерката/активноста)
М32. Воспоставување структура на управување за поддршка на спроведувањето и дијалогот на С3-МК	А52. Формирање тематски платформи за истражување и иновации (TRIP)	КЗПВРМ МЕ, МОН	2024	2024	200.000	Буџет/донатори	Воспоставени TRIP за сите четири домени
	А53. Формирање Национална канцеларија за С3-МК	КЗПВРМ МЕ, МОН	2024	2024	tbc	Буџет	Воспоставена Национална канцеларија за С3-МК
	А54. Формирање на Советодавно тело за С3-МК	КЗПВРМ МЕ, МОН	2024	2024	tbc	Буџет	Воспоставен Советодавно тело за С3-МК
	А55. Формирање на Управувачка група/стиринг група	КЗПВРМ МЕ, МОН	2024	2024	tbc	Буџет	Воспоставена Управувачка група
М33. Воспоставување на систем за мониторинг и евалуација	А56. Развивање на концепт за следење на информацискиот систем	МЕ, МОН, ДЗС, други институции	2024	2024	tbc	Државен буџет/помош од донатори	Развиен концепт за Ми Е на С3-МК

	A57. Градење на капацитети за M&E	ME, MON, ДЗС, други институции	2024	2024	tbc	Државен буџет/помош од донатори	Реализирани обуки
	A58. Известување за спроведувањето на стратегијата до Владата	ME, MON	2024	2025	tbc		Доставен извештај до Владата
	A59. Среднорочна евалуација	ME, MON	2025	2026	tbc		Подготвен извештај за евалуација
M34. Подигнување на свеста	A60. Создавање онлајн регистар / патоказ на сите лаборатории, наведувајќи ги нивните капацитети и нудејќи им услуги (и истражувања, тестирање производи/процеси, сертификати) за да можат малите и средните претпријатија да имаат полесен пристап до нив	ME, MON, ФИТР	2025		tbc	Државен буџет/помош од донатори	Создаден онлајн регистар на лаборатории со услуги кои ги нудат
Посебна цел 6.2.: Поттикнување на национална, регионална и меѓународна соработка помеѓу засегнатите страни на С3							
M35. Зајакнување на регионалната соработка	A61. Стимулирање на соработка и учество во	MON, ME,	2024 година	2025 година	tbc	ЈРЦ,РСС	# на учества/пристап во

и соработката со ЕУ	регионални и европски СЗ платформи, партнерства и проекти	ФИТР, АППРМ					платформи/партнерства/ проекти
	А62. Промовирање на можностите на ЕИТ RIS HUB	ЕИТ РИС Хаб МОН	2024 година	2025 година	tbc	Државен буџет/помош од донатори/ ЕИТ РИС Хаб	# број на промотивни активности
	А63. Јавните кампањи за зголемување на свеста за СЗ и можности за регионална соработка (регионални проекти за Западен Балкан, ЕУ програми, ЕУ партнерства и сл.)	МЕ, МОН, ФИТР	2024 година	2025 година	tbc	Државен буџет/помош од донатори	# број на промотивни активности

Листа на кратенки

АППРМ	Агенција за промоција на претприемништвото на Република Северна Македонија
АСИПИ	Агенција за странски инвестиции и извоз на Република Северна Македонија
СОО	Стручно образование и обука
ДЗИС	Државен завод за индустриска сопственост
ДЗС	Државен завод за статистика
ДИХ	Дигитален Иновативен Хаб
ДТИРЗ	Дирекција за технолошки индустриски развојни зони
ЕБОР	Европската банка за обнова и развој
ЕИТ РИС Хаб	Европскиот институт за иновации и технологија Регионална иновативна шема
ИПА	Инструмент за претпристапна помош
ЈНУ	Јавни научни институции
ЈРЦ	Заеднички истражувачки центар на Европска Комисија
ЈУ	Јавна Установа
КЗПВРМ	Кабинет на вицепремиерот задолжен за економски прашања, координација на економските сектори и инвестиции
МБПР	Развојна Банка на Северна Македонија
МЕ,	Министерство за економија
МЖСПП	Министерство за животна средина и просторно планирање
МЗШВ	Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство
МИОА	Министерство за информатичко општество и администрација
МОН	Министерство за образование и наука
МФ	Министерство за финансии
НБРМ	Народна банка на Република Северна Македонија
РСС	Регионален совет за соработка
СКНМ	Стопанска комора на Северна Македонија
ТИИП	Тематски платформи за истражување и иновации
ФИТР	Фонд за иновации и технолошки развој